

OVERSTROMING

Egypte loopt onder

Circa 21 juni tot 21 oktober. In de zomer zwelt de Nijl aan doordat er regenwater uit de Ethiopische bergen wordt aangevoerd. De rivier treedt dan buiten zijn oevers, en grote delen van Egypte lopen onder. Het water brengt het woestijnlandschap tot leven en maakt de Egyptische graanvelden vruchtbaar.

ILLUSTRATIE: PER O. JØRGENSEN/HISTORIA

Schuldenaren bouwden de piramiden

Egyptische geschriften melden dat arme boeren die hun jaarlijkse belasting niet op konden brengen, op de bouwplaatsen van de farao moesten werken. Ze sleepten bijvoorbeeld zware steenblokken van de groeve naar een piramide in aanbouw. Ze kregen alleen eten en drinken, geen geld.

Werken voor de farao

De farao bezat in principe alle grond en alle inwoners. Boeren mochten het land bewerken als ze jaarlijks belasting betaalden. Daarnaast werkten duizenden priesters, soldaten, schrijvers, ambtenaren en bedienden voor de vorst.

Dwerggod maakte de nacht veilig

Gewone Egyptenaren hadden een huisaltaar met beelden van hun goden. De dwerggod Bes, die beschermde tegen de demonen van de nacht, was erg geliefd.

Bes verjoeg boze geesten die de mensen in een slecht humeur brachten.

Kanalen gingen open

Als de Nijl begon te stijgen, werd het levenskrachtige water naar de verste velden geleid. Met houten spaden hakten de boeren ingestorte kanalen open om het water te laten stromen. Iedereen hielp een handje bij het bevoelien van de velden.

Huizen bouwen in de wachttijd

Terwijl de velden onder water stonden, onderhielden de boeren hun huizen. Die waren van baksteen, gemaakt door een mengsel van stro en klei in rechthoekige vormen in de zon te laten drogen.

Egyptische bakstenen waren sterk en goedkoop.

PAUL CLIFF

Priesters werkten in deeltijd

Er waren een paar professionele priesters, maar de meeste hadden ook een andere baan. Priesters werkten meestal 30 dagen in de tempel en drie maanden ergens anders. Deze twee levens verschilden sterk van elkaar. Priesters die dienst hadden, moesten hun hele lichaam scheren en zich onthouden van seks.

De gladgeschoren Egyptische priesters droegen af en toe een pruik.

SHUTTERSTOCK

Nieuwjaar duurde vijf dagen

Rond 20 juli meldden de priesters dat er een nieuw jaar in aantocht was. Dan was het vijf dagen lang feest. De Egyptenaren dansten, zongen en dronken om de aanstaande overstroming van de landbouwgrond te vieren.

Paleis van de farao

Feest voor goddelijke vader van de farao

Als de overstroming in oktober voorbij was, begon het Sokarfeest. De Egyptenaren vierden dan de wedergeboorte van de god Osiris. De farao was de zoon van Osiris, en het feest benadrukte zijn macht.

Dieren gingen de stal in

Tijdens de overstromingen bleef het vee voor de veiligheid op stal. Ze werden vooral gevoerd met fenegriek, een geurige plant met witte bloempjes die speciaal gekweekt werd als veevoer.

'Nilometer' kon oogst voorspellen

Door de waterstand van de Nijl te meten konden de ambtenaren de oogst voorspellen. Na een kleine stijging volgde een slechte oogst, bij te veel water liepen de steden onder. Drie meter was perfect.

1 meter boven normaal peil = hongersnood
3 meter = goede oogst
5 meter = graanvoorraad verpest

Archeologen hebben een aantal nilometers gevonden, die de waterstand van de rivier aangaven.

OLAF TAUSCH